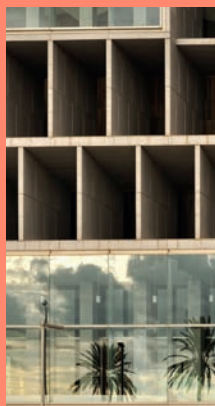

LA GUIA DE PALMA

PÀG. 6 → SUGGERIMENTS
PER A UNA VISITA
RESPONSABLE PÀG. 10 →
10 IMPRESCINDIBLES
PÀG. 16 → UN POC
D'HISTÒRIA PÀG. 22 →
PALMA BARRI A BARRI
PÀG. 86 → COSES QUE POTS
FER PÀG. 98 → INFORMACIÓ
PRÁCTICA

1 SUGGER

PER A U

RESPO

EXPERIMENTS UNA VISITA INSABILE

PALMA

VISTA PER UN «LLONGUET»

La gent dels pobles de Mallorca posà el malnom de «llonguet» als veïns de Palma, que eren els consumidors d'aquest tipus de panet francès refinat i exquisit, associat a les classes socials adinerades.

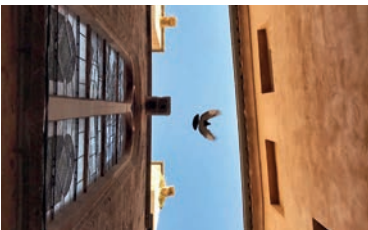
Els «llonguets» estan enamorats de la nostra ciutat. Ens agrada cuidar-la i que qui ens vingui a veure també la cuidi. A continuació, et deixam alguns consells perquè la puguis conèixer a la nostra manera: gaudint-ne des del respecte.

1.1. A PALMA, PARLAM CATALÀ I TAMBÉ CASTELLÀ

Mira de començar el dia amb un «bon dia» o donant les gràcies amb un somriure i un «gràcies». A la nostra ciutat, a més, sentiràs milers d'idiomes, accents i dialectes d'arreu del món; sigues respectuós amb tots.

1.2. CONÈIXER-NOS ÉS ESTIMAR-NOS

La nostra xarxa d'agents turístics t'ajudarà a descobrir els secrets de la ciutat i la seva gent, des del que és més imprescindible i visitat fins als racons més amagats i autèntics, els que ens reservam per a nosaltres.

1.3. DONA SUPORT AL DESENVOLUPAMENT I A L'ECONOMIA LOCALS

Tresca pels nostres carrers i troba aquests negocis emblemàtics i tradicionals, que són imprescindibles a la postal de la ciutat i que formen part del nostre patrimoni emocional.

1.4. A PEU, AMB BICICLETA, AMB AUTOBÚS PÚBLIC... PASSEJA'T PER PALMA SENSE CONTAMINAR

Tens a disposició una xarxa pública d'autobús i de metro. També pots llogar una bicicleta i voltar per la ciutat sobre dues rodes.

1.5. SIGUES RESPECTUÓS AMB ELS VEÏNS

Tracta'ls com t'agradaria que et tractassin a la teva ciutat. Evita fer renou a la nit.

GRÀCIES!

La Fundació Turisme Palma 365 està compromesa amb un desenvolupament sostenible i responsable del turisme, i cerca el màxim benefici i benestar dels ciutadans i de les persones que ens visiten.

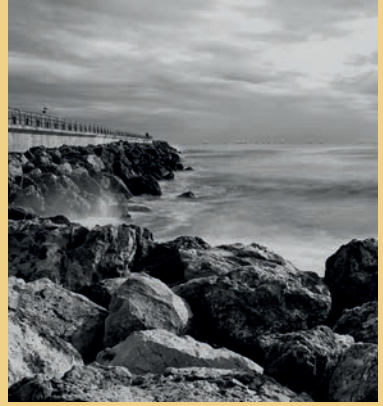
2

IMPRES BLES

10

CINDI

1. LA CATEDRAL, LA SEU: SIMPLEMENT ÉS EXTRAORDINÀRIA

És **una de les catedrals gòtiques més espectaculars del món** i defineix completament la silueta urbana de la nostra ciutat. El vistós rosetó principal (el més gros de l'art gòtic, amb onze metres de diàmetre), el baldaquí o l'aranya de Gaudí i Jujol, o el mural de ceràmica de Miquel Barceló es mereixen visitar-los.

2. EL PALAU DE L'ALMUDAINA: UN PALAU REIAL

Situat devora la Seu, actualment és **una de les residències de la família reial espanyola**. L'edifici és d'origen romà, però fou modificat i adaptat com a fortalesa. Se'n poden visitar alguns espais: el pati d'armes, la capella gòtica de Santa Anna, els banys d'època islàmica i les terrasses, que tenen unes vistes espectaculars a la badia de Palma.

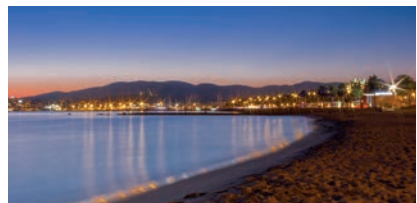

3. ARQUITECTURA MODERNISTA: LA INFLUÈNCIA DE GAUDÍ

Palma té exemples espectaculars d'aquest estil artístic, el màxim exponent del qual, **Antoni Gaudí, deixà el seu llegat a Mallorca amb la intervenció que feu a la Seu**. Arquitectes locals com Domènech i Muntaner seguiren la seva estela, gràcies als quals avui dia tenim alguns exemples destacats: el Gran Hotel, el Forn del Teatre, Can Casasayas, Can Roca, Can Corbella, Casa de les Mitges, Can Forteza Rey o l'edifici de la botiga L'Àguila.

4. CENTRE HISTÒRIC 1 I CENTRE HISTÒRIC 2, CADA CARRER ÉS UN TRESOR

El nucli antic de Palma, la zona intramurs, es divideix entre Centre Històric 1 i Centre Històric 2. Amb els seus carrers medievals, **és un dels nuclis antics més grans i més ben conservats de la Mediterrània i de tot Europa**. Hi descobriràs portals i patis oberts que són part de casals, edificis modernistes, botigues emblemàtiques, museus i galeries d'art modern. És imprescindible de tresquis per aquests carrerany, sense oblidar que el mar t'espera allà baix.

5. ENSAÏMADES, LLONGUETS, PANADES, ROBIOLS, COQUES, COCARROIS, CUARTOS, CREPELLS...

Diguem que **l'ensaïmada és, per Palma, allò que la pizza és per Nàpols**: un element d'orgull, patrimoni material, gairebé sempre dolç, amb excepcions puntuals (la combinació de pasta dolça i sobrassada és deliciosa). Però, el nostre patrimoni gastronòmic i el nostre receptari ofereixen molt més. Als forns de Ciutat, trobaràs exemples deliciosos de mestratge en un assortiment de masses, fermentacions i farcits que faran salivera a qualsevol paladar curiós i estómac menjador.

6. ES BALUARD, MUSEU D'ART MODERN I CONTEMPORANI DE PALMA: LA PALMA MÉS COSMOPOLITA

Es Baluard és un museu dinàmic que combina exposicions temporals i activitats informatives i educatives amb una col·lecció

permanent, que **inclou obres d'Antoni Tàpies, Pablo Picasso i Miquel Barceló**.

A més, és un espai únic que ofereix una vista panoràmica de Palma espectacular (amb racons com l'aljub) i que es fon i connecta amb les murades medievals que envoltaven la ciutat.

7. FUNDACIÓ MIRÓ MALLORCA, UNA VISITA PRIVILEGIADA ALS ESTUDIS DE L'ARTISTA

Joan Miró tenia un somni i el va complir a Mallorca: **dissenyar dos estudis de treball per potenciar el seu creixement creatiu**, que va ser especialment intens durant la darrera etapa de la seva vida. Els dos estudis (taller Sert i Son Boter) es conserven talment com els va deixar l'artista en morir-se. Tots dos han estat declarats Bé d'Interès Cultural i ens permeten tenir una visió privilegiada del treball i del procés creatiu del mestre. També pots visitar l'edifici Moneo, que exposa la col·lecció permanent de Miró.

8. FET A PALMA: MARQUES LOCALS D'ARTESANIA I MODA

Un element que caracteritza el caràcter i la cultura mallorquins, i concretament de la nostra ciutat, és l'interès que tenim pel desenvolupament creatiu. **Palma és un lloc d'inspiració i de treball de molts artistes, artesans i dissenyadors que aposten per l'artesanía i la moda d'inspiració mediterrània.** Trescant pels carrers i carrerons de la nostra ciutat, trobaràs tallers i marques que treballen amb dissenys i materials sostenibles, i que apliquen un concepte del luxe mediterrani relaxat que sens dubte et seduirà.

9. ESPORTS: MENS SANA IN CORPORE SANO

Si t'agrada la mar i l'esport, Palma és ca teva. **La mar forma part del nostre ADN i els esports nàutics ocupen un lloc privilegiat en aquesta relació especial, afavorits per un clima únic, tant pel que fa a la temperatura com pel vent.** Però l'oferta esportiva no s'acaba aquí. Durant l'estada a Palma, si t'agrada el futbol, has d'anar a veure jugar el RCD Mallorca

a l'espectacular Visit Mallorca Estadi — popularment conegut com Son Moix—; esdeveniments de ciclisme, al Velòdrom Illes Balears, o practicar atletisme participant a la Palma Marathon.

10. TOTS ELS CAMINS ARRIBEN A ROMA, PERÒ ELS DE PALMA S'ATUREN AQUÍ

A la nostra ciutat, tots acaben a un llarg passeig que recorre la vorera de mar i guaita a la badia de Palma; és el passeig de l'avinguda de Gabriel Roca, que popularment anomenam passeig Marítim. **És un recorregut de més de 19 quilòmetres que arrenca de Portopí i pel qual pots arribar, amb un carril per a bicicletes i una àrea per a vianants, fins al final de la Platja de Palma.** El passeig Marítim és el punt de trobada d'esportistes i vianants que volen gaudir de la brisa de mar.

3

UN

D'HISTO

POC

ORIA

MEDITERRÀNIA OBERTA COSMOPOLITA ACOLLIDORA

La ciutat neix oficialment com a fundació romana el 123 aC, sota el domini del general romà Quint Cecili Metel. L'àrea d'aquesta primera ciutat correspon al barri actual de l'Almudaina, que fou fortificada. Es conserva una porta d'aquesta murada: la del carrer de l'Almudaina.

Entre els segles V i IX (els segles foscos) està documentada l'arribada de la primera comunitat jueva a la ciutat, i l'any 902 les illes Balears quedaren incorporades a l'emirat omeia de Còrdova.

Al principi, la societat andalusina ocupà la ciutat romana i la denominà Madina Mayurqa. També construí un alcàsser dins l'Almudaina. **La ciutat experimentà un augment demogràfic molt significatiu**, la qual cosa feu que hagués de créixer enllà de les murades romanes.

Per aquest motiu, a principi del segle XI s'executà un projecte que permeté eixamplar considerablement la ciutat dins un altre perímetre fortificat, que correspon al que avui anomenam Ciutat Antiga.

El 1114 es produí la ràtzia pisanocatalana i es destruí bona part de la urbs, però, amb l'arribada del Rei En Jaume, el 1229, a Mallorca, la tornaren a aixecar.

La conquesta de l'illa per part del rei Jaume I d'Aragó marca una fita essencial de la història de Mallorca i, per extensió, de les illes Balears. A partir de 1229, amb la creació del Regne de Mallorca, es posen les bases de la societat mallorquina actual: les institucions, la religió, la cultura, la llengua, els costums... Aleshores, Madina Mayurqa passà a denominar-se **Ciutat de Mallorca**.

Durant l'edat mitjana i l'edat moderna, la ciutat de Mallorca va créixer lentament dins els murs propis. L'assalt al barri jueu el 1391, l'aixecament de la pagesia durant la Revolta Forana de 1450 i la revolta de la Germania de 1521, en què els pagesos i els artesans es feren seu el poder del Regne, són els fets bel·licosos més destacables.

El 1715 les tropes borbòniques del rei Felip V entraren a la ciutat, que s'havia declarat a favor de l'arxiduc Carles. **Aprovaren el Decret de Nova Planta, en virtut del qual desaparegueren les institucions civils que des del 1229 havien configurat el Regne de Mallorca.** Es recuperà el nom antic de Palma, en substitució del de Ciutat de Mallorca. Administrativament, la ciutat passà a organitzar-se a partir del model castellà i es creà l'Ajuntament de Palma.

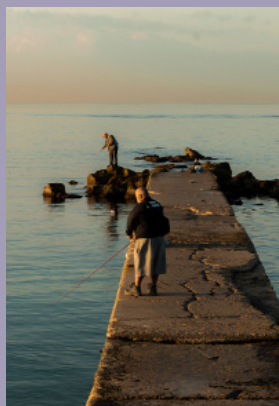
Durant la guerra de la Independència Espanyola o Guerra del Francès (1804-1814), Palma es convertí en refugi de molta gent de la Península.

Tot i aquest increment sobtat de població, Palma continuà creixent intramurs, i només ravals com el de Santa Catalina o el del Molinar s'estengueren tímidament. El 1900 Palma aprovà el Pla Calvet d'urbanisme, a partir del qual la ciutat s'eixamplà molt més enllà dels murs defensius.

El 1902 començaren a enderrocar les murades, procés que només s'interrompé dramàticament durant la Guerra Civil Espanyola.

Cap a la dècada dels anys cinquanta del segle passat, la indústria turística es desenvolupà amb força i **arribà a ser el primer motor de l'economia il·lenca.** Quan a final dels anys setanta es recuperà el sistema democràtic a Espanya, **Palma ja era una capital turística immersa en un procés modernitzador que consolidava el seu potencial econòmic, cultural i turístic.** Amb aquesta renovació s'impulsaren projectes que dugueren un creixement urbà important, que s'ha allargat fins a gairebé la primera dècada del segle XXI. A hores d'ara, Palma —i Mallorca en general— és uns dels epicentres mundials de la indústria turística i cada any rep milions de viatgers desitjosos de conèixer la cultura i història d'aquesta ciutat mediterrània, oberta, cosmopolita i acollidora.

4 PALMA BARRI

A

BARRI

Palma, ciutat de les mil cares: la de la cultura i l'art, la de les botigues, la moderna i de tendències, la més tradicional, la que ens enamora i ens emociona. Un recorregut pels barris més significatius de la ciutat per compartir amb el món l'essència i el veritable esperit de la nostra ciutat; mostrar la seva ànima i autenticitat, i aquests llocs i plans que fan que Ciutat sigui un dels racons més bells i amb més bona qualitat de vida de tota la Mediterrània.

4.1

EL TERRENO

Inclou el castell de Bellver, una part del
passeig Marítim i Son Armadans

Procedent del català antic, *bell veer* fa al·lusió precisament a les belles vistes que es veien des d'aquell indret.

La silueta inconfusible del **castell de Bellver (1)** presideix tota aquesta àrea. Elevat sobre un turó d'un centenar de metres, el topònim és l'evidència d'aquesta mena de mirador que va ser des dels orígens. Procedent del català antic, *bell veer* fa al·lusió precisament a les belles vistes que es veien des d'aquell indret. A més de la localització privilegiada, té una particularitat: és un dels pocs castells circulars que hi ha a Europa, dels quals, a més, és el més antic.

El rei Jaume II en va ordenar la construcció a principi del segle XIV, més com a palau residencial que com a fortalesa defensiva, i seguint l'estil propi del gòtic català.

Amagades al bosc que l'agombola, hi ha les immenses i profundes coves —actualment, tancades als visitants—, que s'explotaren com a pedrera i de les quals extraguieren el material amb què en construïren algunes parts, com el fossat o els talussos.

Tot i que gairebé des del principi el feren servir com a presó, al 1802 rebé un dels presoners més coneguts: l'escriptor i polític Gaspar Melchor de Jovellanos. Els sis anys que hi passà tancat perjudicaren greument la seva salut, però els aprofità per escriure tota una sèrie d'estudis sobre els monuments principals de Mallorca que encara avui resulten fonamentals per conèixer-los.

En l'actualitat, el castell de Bellver acull el Museu d'Història de la Ciutat (2), que ofereix un recorregut per l'evolució de Palma des de l'època talaiòtica fins al segle XX.

A més, a la planta noble s'exposa una part de la important col·lecció escultòrica del cardenal Antoni Despuig, un dels intel·lectuals i mecenes més importants del segle XIX mallorquí.

De la família Despuig eren els terrenys de la falda del castell on avui s'aixeca el barri del Terreno. Tan allunyada i aïllada estava aquesta zona de la resta de la ciutat que, a mitjan segle XVII, s'hi ubicava el llatzeret on analitzaven i quedaven aïllats els passatgers i les mercaderies que arribaven al port. Actualment, aquest espai està ocupat per un parc amb un nom que fa clara referència a aquella funció: els **jardins de la Quarantena (3)**.

No gaire enfora d'aquests jardins també trobam les restes de la primera casa de què es té constància al barri. Al final del carrer de Son Catlaret, veuràs un enorme portal coronat amb l'escut que, l'any 1777, era l'accés a la finca de l'artista i naturalista Cristòfol Vilella, que dona nom a aquest carrer.

Hagué de passar un altre segle perquè El Terreno començàs a tenir l'aspecte de nucli per passar-hi l'estiu i d'esbarjo, «amb les casetes pintades de blanc, groc i color de cel», com el va descriure l'arxiduc Lluís Salvador. A final del segle XIX, esdevingué la primera barriada de Palma connectada per tramvia amb el centre de la ciutat, això sí, encara de tracció animal.

Tot i que la mar guaita avui tímidament entre alguns edificis, a principi del segle XX aquí hi havia zones de bany — Bellver, Can Barbarà, l'Aigua Dolça— que serviren d'escenari de bona part de la vida social dels veïns i que atragueren els primers turistes.

La burgesia palmesana estiuejava en aquesta zona, on construïren alguns dels **edificis modernistes** més notables de la ciutat, i fins i tot alguns amb influència de l'*art-déco*. Devora les cases senyorials amagades darrere garbuixos d'heura o buguenvil·lees, podràs contemplar altres exemples ben conservats, com **Can Schembri (4)** —seu del col·legi suec—, l'antic **Hostal Corona (5)**, la **Casa Terrassa (6)** o **Can Quetglas (7)**, al carrer de Santa Rita, 13, obra de l'arquitecte Francesc Roca i Simó i transformat en hotel de luxe.

A més de per la seva interessant arquitectura, El Terreno destacà aviat per ser el barri on es refugiaven artistes, escriptors i músics de tot el món. Per aquí passaren els pintors Santiago Rusiñol o William E. Cook, el traductor Anthony Kerrigan, el poeta Rubén Darío, el novel·lista Georges Bernanos... Als primers hotels de la zona, hi varen romandre Ava Gardner, Errol Flynn, Grace Kelly i Charles Aznavour, entre molts altres. I aquí va ser on Gertrude Stein intentà convèncer Robert Graves perquè vingués a descobrir l'illa, amb una de les frases més cèlebres de la nostra història: «Mallorca és el paradís, si ho pots suportar».

A partir dels anys seixanta, la plaça Gomila (8), que havia estat el punt de reunió dels infants del barri un segle abans, es convertí en l'epicentre de la vida nocturna palmesana.

Primer, amb les sales de festes, i després, amb discoteques com Barbarela, Zhivago o Tito's. Aquesta darrera tingué renom internacional, gràcies a les actuacions que hi feren artistes com Ray Charles, Marlene Dietrich, Tom Jones, Louis Armstrong, Petula Clark o Josephine Baker.

El Terreno quedà definitivament unit a Palma amb la urbanització de **Son Armadans (9)**, que quedà enllestida als anys trenta. Dues dècades més tard, la construcció de la façana marítima dividí el barri en dues parts: la del mar i l'alta. Actualment, totes dues tenen una àmplia oferta d'hotels, així com locals d'oci i de restauració, i un edifici emblemàtic els fa de nexa: l'Auditori, construït el 1969.

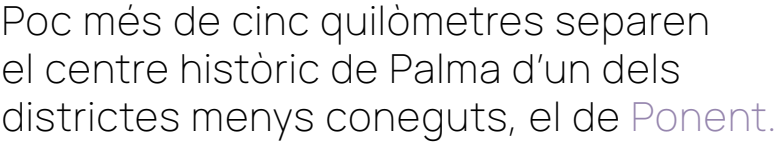
Si de tot d'una foren ciutadans estrangers els primers qui residiren a El Terreno, el Premi Nobel de Literatura **Camilo José Cela** el situà al panorama literari i cultural nacional, amb la publicació de la revista literària *Papeles de Son Armadans*, entre 1956 i 1979. D'entre els autors que escrigueren a les seves pàgines, podem esmentar Dámaso Alonso, Josep Maria Castellet o Rafael Sánchez Ferlosio. A més de donar veu a autors encara exiliats, com Rafael Alberti o Luis Cernuda, fou una de les poques revistes de l'època que publicà textos en altres llengües oficials, com ara el català o el gallec. Al número 47 del carrer de Josep Villalonga, una placa ens situa en la que fou una de les seves primeres residències a Mallorca.

4.2

CALA MAJOR, DIC DE L'OEST, GÈNOVA

Inclou una part de Son Armadans,
Portopí i la Bonanova

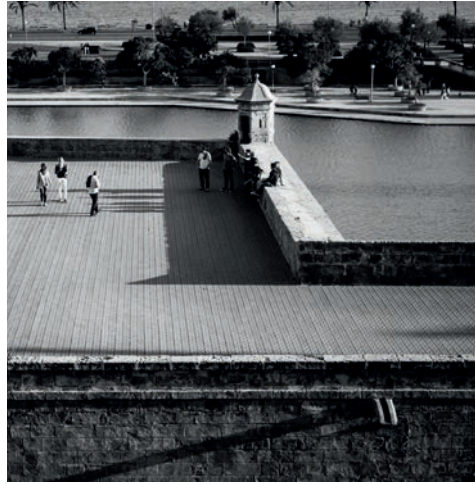

Entre un extrem i l'altre, transcorre el **passeig Marítim (1)**, el nom oficial del qual és l'avinguda de Gabriel Roca, l'enginyer que en va impulsar la construcció a final dels anys quaranta. La primera aturada en la ruta et duu fins a **Portopi (2)**, en la badia del qual ja fondejaven els vaixells romans per protegir-se del temporal marítim.

Amb aquesta funció de refugi marítim, hi construïren diverses torres per vigilar el port, però únicament se'n conserven dues: la torre dels Paraires —ubicada a l'altra banda del passeig— i la situada a l'estació naval, originalment aixecada a l'extrem de la cala i transformada en el **far de Portopi** a principi del segle XIV.

És el segon far més antic d'Espanya, després de la torre d'Hèrcules, i el tercer del món, si comptam la llanterna de Gènova.

A devora hi ha un dels espais més desconeguts de la ciutat: el Museu de Senyals Marítims. A més del valuós arxiu sobre la xarxa de fars de les illes Balears, custodia una de les millors col·leccions europees d'aquest tipus de guies. Òptiques, mobles, llums i altres estris permeten conèixer-ne l'evolució tecnològica, l'arquitectura i el dia a dia en la vida dels faroners.

Si continues per la carretera del Dic de l'Oest, trobaràs el **Museu Històric Militar del castell de Sant Carles (3)**.

La fortalesa original fou construïda devers l'any 1600, també per protegir el port de Portopí. Al llarg dels segles s'hi han fet modificacions, entre les quals la incorporació de més canons, fins i tot durant la Guerra Civil Espanyola. Als anys noranta, perdé la funció original i esdevingué un centre dedicat a la història militar. A més de la col·lecció que exhibeix, és un lloc emblemàtic per conèixer l'arquitectura defensiva del segle XVII.

A banda i banda de l'autovia que va cap a Andratx hi ha tres nuclis fonamentals més d'aquest districte. Una sèrie de revolts sinuosos es fan enfora de la mar per enfilat-se a **la Bonanova(4)**, un dels barris més tranquils de Palma. Un dels veïns més il·lustres fou l'escriptor Camilo José Cela. El que va ser el seu segon habitatge a Palma, conegut com a Casa Cela, obra dels arquitectes José Antonio Corrales i Ramón Vázquez Molezún, es conserva al carrer de Francesc Vidal i Sureda.

Si continues pujant fins als peus de la serra de na Burguesa, la carretera et durà al barri de Gènova (5). L'ambient pintoresc i la idiosincràsia propis —forjats en bona part gràcies a la distància que la separa de la ciutat— fan que sigui una mena de poble dins Palma.

La convivència entre visitants i residents de tot el món sempre n'ha estat una altra de les senyes d'identitat. Aquí, per exemple, passava l'estiu el poeta **Joan Alcover** i hi visqué l'actor de Hollywood **George Sanders**.

Entre el laberint de carrers i places hi sobresurten restaurants de cuina tradicional mallorquina d'anomenada al barri. Les coves, descobertes a principi del segle XX, en són un altre dels atractius turístics més visitats. Serviren de refugi durant els bombardejos de la guerra civil i també en podrien revelar l'origen del topònim de Gènova. Algunes teories sostenen que les nombroses cavitats naturals de la zona serviren per amagar-hi els teixits de contraban que arribaven, precisament, de la ciutat italiana de Gènova.

Si desfàs el camí, turó avall et quedaran enrere les possessions i xalets de principi de segle. Desapareix el verd de la muntanya i torna el blau de la mar.

La platja de cala Major dona nom a aquesta zona. A mitjan camí, en un balcó sobre la Mediterrània, visqué el cèlebre Joan Miró. Des del carrer, encara podràs veure la façana blanca de la casa de Son Abrines, on residí des de mitjan dècada dels anys cinquanta.

A devora, hi trobaràs la **Fundació Miró Mallorca (6)**, un museu creat a partir de la donació dels seus tallers i de totes les obres, objectes i documents que contenien. En conjunt, és una vasta col·lecció de prop de 7.000 peces que inclou la biblioteca personal.

El museu està format per tres edificis que es poden visitar. El més antic és Son Boter, una possessió mallorquina típica que l'artista comprà per fugir de les mirades dels veïns i que feu servir com a taller per crear escultures de gran format.

L'edifici Sert fou un encàrrec al seu amic i arquitecte català Josep Lluís Sert, i sorprèn per la incorporació de materials tradicionals en un disseny modern.

A dins, podràs admirar l'immens espai de treball on Miró creava i que es conserva tal com el deixà. El més recent és l'edifici Moneo, acabat el 1993 pel famós arquitecte Rafael Moneo amb l'objectiu d'acollir les dependències de la fundació. Destaca per la seva integració amb el jardí i els estanys a diferents nivells.

El carrer per on baixaràs fins al nivell de la mar duu el nom d'un altre artista, Joan de Saridakis, pintor,

col·leccionista i mecenes egipci d'origen grec. Als anys vint, ideà la construcció de l'edifici de Marivent —avui, **palau de Marivent (7)**—, on va viure fins que es morí. Als anys setanta, les autoritats cediren aquest immoble perquè esdevingués la residència estival de la família real espanyola.

El barri on som ara és el de **Cala Major (8)**. El topònim està documentat des de final del segle XVI, però les construccions hi foren escasses fins ben entrat el segle XX. Poca cosa queda avui de les cases estiuenques rematades per una torrassa, característiques d'aquella època. Ben aviat, la zona es convertí en un lloc turístic, on arribaren els primers visitants estrangers. Convertit en restaurant, es conserva el que va ser **l'Hotel Príncep Alfonso**, un curiós establiment d'inspiració mudèjar, obra de l'arquitecte mallorquí Gaspar Bennàssar. A les seves habitacions, s'hi allotjà i trobà inspiració l'escriptor anglès D. H. Lawrence.

Mentre el carrer principal avança entre restaurants, hotels i basars, la costa està esquitxada per caletes, entre les quals destaca, per la mida, cala Major, que donà nom a la zona establida i en les aigües de la qual diuen que fondejava el Nixe, el vaixell de l'arxiduc Lluís Salvador quan visitava Palma.

4.3

SANTA CATALINA I SON ESPANYOLET

Podríem dir que el famós barri de Santa Catalina –denominat per alguns com el **Soho palmesà**– va néixer d'un naufragi.

El 1343 un ric comerciant mallorquí, Ramon Salelles, obrí en aquesta zona l'Hospital de Santa Catalina per a Pobres, com a mostra d'agraïment per haver-se salvat d'un naufragi. Convertit després en asil i hospici, l'hospital va acabar per denominar tot el barri que s'establí al seu voltant.

Ets, doncs, a un dels barris més antics de Palma. Només un segle després de la conquesta catalana, passà de ser poc més que el camí que arribava a Portopi a transformar-se en el primer raval de la ciutat, això és, el primer nucli urbà fora de la murada medieval.

La part més antiga de Santa Catalina sembla que se situava a l'àrea que avui coneixem com **el Jonquet (1)**, una mena de poble mariner de cases baixes i ramellers a l'entrada, amagat entre passadissos i carrerons enllà del carrer de **Sant Magí (2)**. Abans que es construís el passeig Marítim, només uns penya-segats separaven aquesta zona de la mar. Amb aquesta proximitat, ben aviat fou considerat un barri de pescadors, però també s'hi assentaren corders, fabricants de veles i mestres d'aixa —els fusters dedicats a construir embarcacions.

4. PALMA BARRI A BARRI

A més dels pescadors de llaüt i barques del bou –tipologies d'embarcacions pròpies de Mallorca–, sorgiren al barri importants marins mercants. L'arxiduc Lluís Salvador –recorden els cronistes– deixà escrit al seu *Die Balearen* que els millors mariners de l'illa eren al raval de Santa Catalina i a Andratx.

A principi del segle XVII, la nova murada de Palma traslladà el curs de la Riera, la qual cosa significà la separació física entre el barri i la resta de la ciutat. Això, però, no n'aturà el creixement; de fet, una part dels nous veïns foren precisament els picapedrers que treballaven en la reconstrucció de la murada.

Un segle més tard cobraria protagonisme una de les senyes d'identitat del Jonquet: els molins fariners. Tot i que se n'hi documenten des del segle XV, sembla que va ser al XVII quan proliferaren. Són una part fonamental de la seva silueta urbana i una de les vistes més recognoscibles de Palma des de la mar. Hi ha poca gent que sàpiga que els **molins fariners** del Jonquet tenen nom propi: el d'en Garleta, el d'en Carreres o la Garriguer. Els molins també ocuparen una part del parc de la Feixina actual i arribaren fins al carrer de la Indústria, on encara se'n poden visitar alguns, transformats en restaurants i locals d'oci nocturn.

Constatam, doncs, que la denominació del carrer de la Indústria i la del de la Fàbrica veí són dues referències ben explícites al passat industrial del barri al final del segle XIX, quan s'hi diversificaren els negocis i oficis. Una llei de 1865 havia proposat eliminar les fàbriques intramurs, per a les quals s'hagueren de cercar una altra ubicació. Als carrers del barri de Santa Catalina, s'hi instal·laren Gordiola, Vidrieres Llofriu, L'Alfombrera o La Cordelera. Aquella eclosió sobtada feu que la població de la zona superés els sis mil habitants.

De la mateixa època daten dos dels edificis més característics del barri: l'**església de la Immaculada Concepció (3)** —també anomenada de **Sant Magí**— i el **Teatre Mar i Terra (4)**, dissenyat per l'arquitecte Josep Segura. Entre la realitat i la llegenda navega l'anècdota que assegura que el 1904 es va asseure a les butaques del teatre, com un espectador més, Jules Verne per veure una sarsuela inspirada en la seva *De la Terre à la Lune, Trajet direct en 97 heures et 20 minutes* ('De la Terra a la Lluna').

L'estil modernista del teatre era una constant en molts dels edificis que es construïren al barri en les dècades següents i que actualment és un dels atractius principals del barri, gràcies als excepcionals exemples que se'n conserven. Alguns d'aquests testimonis són la **ferreteria La Central (5)**, al carrer de Sant Magí, amb els balcons de ferro i motllures decoratives; l'**Hostal Cuba (6)**, amb una terrassa rematada per una cúpula d'influència aràbiga, o la casa de Can Palmer, que fa cantonada amb el carrer de Quetglas i el de Despuig, amb ornamentació ceràmica a les façanes.

L'enderrocament de les murades era la primera passa en l'acostament de Santa Catalina a la resta de la ciutat, però fou encara més important el Pla Alomar de 1940, gràcies al qual es construïren el passeig de Mallorca i el carrer de Jaume III per facilitar l'entrada al nucli històric. El raval es convertí definitivament en barri.

Durant els anys seixanta, la puixança del turisme tragué del barri la majoria de les indústries, que foren traslladades als polígons. La zona passà a ser més residencial, i encara ara hi perviuen molts petits comerços i el mercat, centre neuràlgic de Santa Catalina per a residents i visitants.

Les darreres dècades, a les parades de producte fresc, propi dels mercats tradicionals, s'hi ha sumat una important oferta gastronòmica.

El **carrer de Sant Magí**, on trobam algunes de les cases més antigues del barri, és una de les meques de l'oci nocturn palmèsà, complementat amb l'àmplia oferta de restauració del **carrer de la Fàbrica (7)**. Tot i això, les sorpreses t'esperen a qualsevol carreró dels que parteixen d'aquesta vena, els quals són fruit d'una ordenació irregular de la zona: de la panoràmica que et regala un immens mirador sobre el passeig Marítim, a patis emblanquinats amagats entre cases històriques o les ruïnes d'alguna torre centenària.

En la seva expansió a mitjan segle passat, Santa Catalina s'estengué fins a connectar amb **Son Espanyolet (8)**, que havia sorgit al segle XIX com un llogaret d'estiu a la zona alta del barri. En l'entramat de carrerons i cases baixes, sobresurten algunes torres i casals de principi de segle, però també les construccions més modernes del disseny contemporani, com la Casa Plywood, que l'any 2018 fou seleccionada als prestigiosos Premis FAD d'Arquitectura.

DE PALMA

4. PALMA BARRI A BARRI

4.4

CENTRE HISTÒRIC 2

El Centre Històric 2 que avui visites està inexorablement unida a la història de la Riera.

De fet, abans de continuar pel que en va ser el llit originari, encara pots contemplar-ne el cabal des del pont de l'avinguda de Portugal. Pocs metres enllà s'aixeca un dels conjunts arquitectònics que fou tota una fita artística i formativa de principi del segle XX i que canvià el paisatge de la zona: els **instituts Joan Alcover i Ramon Llull (1)** i l'Escola Superior de Disseny.

La Riera neix al municipi de Puigpunyent i recorre vint-i-un quilòmetres fins a desembocar a la badia de Palma. Que el seu llit travessàs gairebé de cap a cap la ciutat fortificada ja preocupà el rei Jaume II l'any 1300, el qual n'ordenà el desviament per fora de la murada. No obstant això, no fou fins a la terrible riuada de 1613, que causà milers de morts, que el projecte es materialitzà. Hi ha estudiosos que assenyalen que a

l'època islàmica just hi havia un pont per travessar-la, mentre que al segle XVII ja n'eren tres.

Amb el desviament del curs de la Riera cap al passeig de Mallorca actual es construí **la Rambla (2)**, redol que aleshores coneixien com el pla del Carme. Al segle XVIII, en crearen la part central i sembraren arbres a banda i banda; quatre dècades després, hi afegiren la font, que roman esplèndida just al començament del passeig. S'ho paga aturar-se aquí un moment. A l'esquerra, el **carrer dels Oms (3)** és la via principal de connexió amb el Centre Històric 1. A la dreta, l'imponent edifici de **la Misericòrdia (4)**: un hospici del segle XVII que passà diverses reformes i ampliacions fins que el tancaren a final del segle passat. Actualment, és una de les seus del Consell de Mallorca.

El passeig que el poeta Miquel dels Sants Oliver descrigué com «una avinguda de dibuix antic» és avui ple de floristeries i cafès. Darrere els enormes murs que el delimiten, s'amaguen els convents de Santa Magdalena i les **Carmelites Descalces (5)**. En agafar el revolt cap al carrer de la Unió, l'**església de Sant Nicolau (6)** presideix el barri del mateix nom, ja existent en època islàmica. Fa segles, la plaça acollí el mercat públic dels dissabtes i més endavant passà a ser escenari de corregudes de bous i d'algunes execucions públiques.

Els edificis ressenyables es multipliquen en aquesta zona. Has deixat enrere el Teatre Principal de Palma (7), que va néixer al segle XVII com la Casa de les Comèdies i amb capacitat per a vuit-centes persones.

L'edifici actual és el resultat de la reforma que hi feren el segle XIX sota la direcció de l'arquitecte mallorquí Antoni Sureda i Villalonga. A l'àmplia programació de teatre, música o sarsuela, s'hi afegeix la bellesa arquitectònica de l'interior i un estat de conservació únic.

El palau barroc de Can Berga —amb les grans balconades i l'escut d'armes de la família enmig, damunt el portal— és la seu de l'Audiència Provincial de les Illes Balears.

4. PALMA BARRIA BARRI

A l'altra banda del carrer, al palau de **Can Balaguer (8)**, residí el músic Josep Balaguer, que hi instal·là un orgue de cambra que és una de les joies de la seva col·lecció. Després d'una restauració profunda, l'espai ha estat transformat en centre cultural i acull l'exposició permanent «La casa possible», que, a través de 350 peces, recrea les cases senyoriales de Palma dels segles XVI a XX.

El modernisme també deixà empremta en aquesta àrea: Can Casasayas i el **Gran Hotel (9)**. En l'aspecte arquitectònic, aquest darrer edifici, obra de Lluís Domènech i Montaner, és un dels exemples modernistes més excel·lents de Mallorca, amb una façana àmpliament ornamentada amb elements escultòrics i ceràmiques, i els balcons semicirculars. En l'aspecte

funcional, el Gran Hotel fou pioner com a establiment hotel·ler de luxe, no només a l'illa, sinó a tot l'Estat. Actualment, és la seu del CaixaForum Palma.

La gran plaça que s'obre uns metres més enllà és la de **Joan Carles (10)**. I, coneguda com la plaça de les Tortugues, per les petites escultures de tortugues que sostenen una part de l'obelisc central. En aquesta font se celebren les victòries del RCD Mallorca, l'equip de futbol més important de l'illa. Centenars de mallorquinistes venen aquí a onejar la bandera de ratlles vermelles i negres del seu equip.

A aquesta plaça també parteix el **carrer de Jaume III (11)**, una de les artèries comercials més rellevants de Palma. Tot i les porxades voltades i les façanes homogènies, és una arquitectura urbana molt més recent del que pot semblar: sorgí amb el Pla Alomar dels anys quaranta del segle XX per facilitar l'entrada fins a la ciutat des del raval de Santa Catalina. Anys després, la classe acomodada de Ciutat es mudaria a aquest carrer i als adjacents.

El Born (12) va sorgir també del terreny guanyat amb el desviament de la Riera. Les voreres estretes del torrent foren transformades en un ampli passeig per on voltava la noblesa. La seva proximitat al moll feu que aquesta zona també fos escenari de celebració d'algunes activitats solemnes, com ara les proclamacions d'alguns monarques.

El Born, juntament amb el carrer de Jaume III i el de Sant Feliu, formen la coneguda com a «milla d'or» palmesana. En aquestes tres vies, les grans firmes comercials —nacionals i internacionals— conviuen amb cafeteries i restaurants.

Algunes franquícies comercials s'han instal·lat en alguns edificis històrics de la zona, com **Can Puig des Rellotge** (Can Puig) —amb el seu increïble enteixinat que corona les darreres tendències de moda— o l'antiga Sala Born, un dels cinemes més populars de la ciutat i del qual es conserven alguns elements originals.

En aquest mateix carrer hi té entrada una de les grans cases senyoriales de Palma de l'època barroca: Can Morell, avui més conegut com el Casal Sollerí. El seu interior ha estat adaptat per acollir un gran centre d'exposicions on conviuen espais tan curiosos com un antic aljub, la sala noble o l'antiga cambra, on es conserva un llit d'estil imperial de final del segle XVIII.

No és l'únic espai expositiu de la zona. Els carrers costeruts del barri del Puig de Sant Pere —l'origen dels quals també es remunta al període islàmic— condueixen fins a **Es Baluard (13)**, Museu d'Art Contemporani de Palma. L'edifici, inaugurat el 2004, s'aixeca sobre el bastió de Sant Pere, que formava part de l'antiga murada renaixentista de Palma. Al seu interior, es combinen

les exposicions temporals amb una col·lecció permanent, que inclou peces que daten de final del segle XIX d'artistes com Christian Boltanski, Robert Mapplethorpe, Marina Abramovic, Antoni Miralda o Louise Bourgeois.

S'ho paga recórrer les restes d'aquesta fortalesa antiga, que dialoguen a la perfecció amb l'avantguardisme del museu. Les terrasses exteriors componen una mena de joc arquitectònic a base de rampes, claraboies, escales i grans balcons amb unes vistes excel·lents a la mar i a la Seu. El darrer cop d'ull et tornarà la imatge del llit de la Riera amb la qual tancaràs el recorregut.

4.5

LA LLOTJA

Si has arribat fins a aquesta zona, probablement saps que, a tocar del castell de Bellver i la Seu, **la Llotja** és un dels monuments més importants de Palma.

I que arribà a ser el cor de tot un barri i també hi donà nom. Un dels secrets de l'edifici de la Llotja és l'àngel custodi de damunt el portal, símbol dels mercaders. A la baixa edat mitjana, l'activitat d'aquesta zona estava marcada pels armadors i mariners, tot i que els mercaders hi tingueren un poder rellevant. Quan tocaren a la porta de l'arquitecte Guillem Sagrera, l'objectiu era que construís una llotja, una seu del Col·legi de Mercaders que n'«ennoblís» la professió i també la ciutat.

El resultat fou l'edifici que tens al davant. Construït a mitjan segle XV, és considerat un dels millors exemples del

gòtic civil de tot Europa. Diuen que, quan formava part de la façana marítima, el mar s'hi reflectia a l'interior. Les seves magnífiques columnes helicoidals — sense base ni capitell— foren imitades posteriorment per aixecar la Llotja de València i també la base de la torre de Sant Giorgi del Castel Nuovo, de Nàpols. Si en tens oportunitat, apunta't a les visites nocturnes a la terrassa que s'organitzen cada estiu.

El temps feu que el temple dels mercaders canviàs d'ús més d'una vegada. Així doncs, funcionà com a magatzem, presó, hospital, fàbrica de pólvora, i com a fosa de canons, amb cinc forns que no donaven l'abast durant la Guerra del Francès.

Ja al segle XIX fou el saló que acollia els balls de màscares durant les festes de Carnaval, en els quals arribaven a congregar-se més de mil persones.

Tot i que els orígens del barri daten de l'època islàmica, fou durant l'edat mitjana quan visqué els anys daurats. La importància del comerç marítim també deixà un altre tresor patrimonial, ja al segle XVII, i que és just a unes passes d'aquí: el **Consolat de Mar (1)**. Construït també pel Col·legi de Mercaders, avui és la seu de la presidència del Govern balear.

La monumentalitat del barri, que continuà fins al segle XX, va més enllà de la plaça. L'entramat de carrers de vianants que s'obren a l'esquena de la Llotja permet contemplar els nombrosos palauets senyorials que s'aixequen aquí i allà, avui reconvertits en restaurants o hotels boutique. Aquest va ser també el barri que va acollir Chopin en arribar a l'illa el novembre de 1838. Al carrer de la Mar, trobaràs una placa que recorda on s'ubicava l'hostal on es va allotjar amb George Sand al començament d'una estada que continuaria fins al febrer de l'any següent i que la novel·lista va plasmar a *Un hivern a Mallorca*.

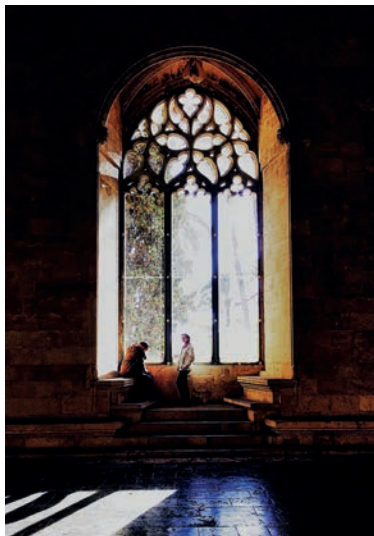

Precisament a l'entrada d'aquest carrer des del passeig del Born, hi ha un dels únics elements arquitectònics d'època islàmica que conserva la ciutat. Sobre una paret vermellosa destaca la **Porta de l'Almodí**, una de les entrades que anava de la zona extramurs fins a l'interior de Palma. Segurament fou una de les portes més transitades, ja que concentrava tota l'activitat del port. Si t'hi fixes bé, comprovaràs que, des de l'exterior, veus la forma d'un arc de mig punt que es correspon amb la murada islàmica; a l'interior, és un arc ogival de l'època cristiana.

Si tens curiositat per veure els interiors que amaguen aquestes façanes de pedra grisa, ves al portal número 1 del carrer de Sant Joan. El que fou el casal de Can Marcel, que data del segle XVIII, és avui el bar Àbaco, encarregat i entestat a preservar el luxe de l'època barroca.

A partir dels anys noranta, la Llotja es convertí en el barri de moda i en un referent de la vida nocturna de Palma. Encara avui la nit transcorre en la seva àmplia oferta de restaurants, bars i pubs, que arriben fins a l'altra banda del **passeig de Sagrera (2)**, que connecta el barri amb la mar. El construïren en una sola nit, la del 23 al 24 de juny de 1910.

Amb motiu de l'Exposició Regional de les Balears, l'arquitecte **Gaspar Bennàssar** volgué donar una sorpresa als palmesans i transformà un simple descampat en un preciós passeig amb fanals i bancs, gràcies a l'ajuda de dos-cents homes.

Al **Moll Vell (3)**, una gran part de l'activitat diürna l'acaparen els vaixells de pesca i els pescadors, a qui podràs veure sargint xarxes al carrer o traginant les captures cap a la Llotja, on les subhasten cada matí. I si, com feu Chopin, passes un hivern a Palma, has de saber que en aquest moll desembarquen cada dia 5 de gener els Reis d'Orient i d'aquí parteixen en la cavalcada per la ciutat.

Segles enrere, l'oratori de Sant Elm —que tens just aquí devora— era el lloc de culte dels pescadors, però en realitat estava situat al final del carrer de la Mar. A mitjan segle XX, decidiren traslladar-lo a aquesta nova ubicació, on el reconstruïren pedra per pedra. Abans que en canviassin el recorregut, tampoc no era aquí la desembocadura del torrent de la Riera, que, recordem-ho, transcorria per la Rambla i el passeig del Born actuals.

Alguns edificis històrics del barri de la Llotja han estat transformats en espais artístics de primer ordre i aporten a la zona un cert aire bohemí.

De tornada cap a l'àrea central, a la bulliciosa plaça de la **Drassana(4)**, hi ha un edifici modernista espectacular de tres plantes que acull una de les seus de la galeria Horrach Moyà. Seguint el laberint de carrers de vianants, arribaràs al **carrer de Sant Feliu (5)**. Entre l'oferta de galeries d'art que hi trobaràs, destaca la Kewenig, que fa poc més d'una dècada va instal·lar en una capella del segle XIII —l'oratori dedicat a sant Feliu— un nou espai artístic, dedicat tant a artistes consagrats com a emergents.

4.6

CENTRE HISTÒRIC 1

DEL PARC DE LA MAR A LA PLAÇA D'ESPANYA

Inclou: Mercat, plaça dels Patins, Cort,
Sindicat, Montis-sion, la Calatrava

Recórrer el Centre Històric 1 és com un viatge en el temps.

És endinsar-se en la història d'una ciutat les pàgines de la qual han estat escrites no només en els monuments més reconeguts, sinó també en espais gairebé amagats i que esperen ser descoberts. El primer capítol et menaria a **la Seu (1)**, la catedral de Mallorca. La seva rellevància va més enllà de ser una joia arquitectònica de primer ordre, dels gairebé tres-cents anys que va durar la seva construcció i de tenir el rosetó més gros del món gòtic. Davall els fonaments, com també al soterrani de l'actual Museu d'Art Sacre de Mallorca, es trobaren vestigis de l'antiga Palma romana. Com ja saps, la ciutat nasqué oficialment l'any 123 aC. Els darrers estudis assenyalen que podria haver estat molt més gran del que es pensaven: el càlcul assenyalava que podria ocupar devers vint-i-dues hectàrees.

Entre les poques empremtes d'aquest període que es conserven a zones accessibles, podem trobar les restes d'una torre de defensa i d'un tram de murada romana al petit oasi urbà dels Jardins del Bisbe.

Tot i això, l'origen d'aquest Centre Històric 1 l'hem de cercar a l'edat mitjana, en plena dominació islàmica. Superat el traçat d'època romana, l'actual **carrer de Sant Miquel (2)** esdevingué l'eix central, ja que era per on transcorria una part de la siquia que abastia la ciutat. La nova Madina Mayurqa incloïa ja dins les murades una part de les zones del Sindicat, el Mercat i la Calatrava. Precisament en aquesta darrera trobam un dels vestigis més importants del període: **els banys àrabs, al carrer de Can Serra (3)**.

A partir del 31 de desembre del 1229, amb la conquesta catalana, Palma experimentà una altra gran transformació. Les tropes de Jaume I entraren també pel carrer de Sant Miquel. A la confluència entre la plaça d'Espanya i la plaça de la Porta Pintada, hi havia la porta de Bab al-Kofol, que passà a ser la porta de Santa Margalida. La seva rellevància històrica i càrrega simbòlica eren tals que, durant l'enderrocament de la murada, a principi del segle XX, la demoliren a la nit i d'amagat a causa de l'oposició d'una gran part de la població. Diuen que fins i tot el rei Alfons XIII escrigué a les autoritats per queixar-se quan va saber que l'havien tomada. Per compensar el suposat error, l'Ajuntament erigi un monument al Conqueridor: l'estàtua eqüestre que presideix la plaça d'Espanya.

La conquesta catalana aportà tota una sèrie de canvis socials i urbanístics. Les noves esglésies i convents foren construïts aprofitant les mesquites existents, com passà amb la Seu o amb les esglésies de Santa Eulàlia i de Sant Miquel.

De fet, entre la densitat de monuments i edificis catalogats d'aquesta zona destaquen precisament els religiosos, molts dels quals aconseguiren sobreviure a la desamortització i arribar fins als nostres dies. Entre tots podem destacar l'**església de Sant Felip Neri (4)** i el **conjunt de Sant Antoniet (5)**, on en temps de la conquesta hi va haver l'Hospital de Sant Antoni de Viana. No gaire enfora, l'**església de Santa Caterina de Sena (6)** i la dels **Caputxins (7)** són les úniques restes que es conserven de dos convents que en el seu temps ocuparen tota una illa.

A l'època medieval podem situar també l'origen del **Call Major (8)**, el principal call jueu de Palma, després que els veïns fossin expulsats de la zona de l'Almudaina i del Call Menor. A partir de l'any 1300, aproximadament, els jueus de la ciutat es veieren obligats a viure i fer les activitats comercials i artesanals en un recinte delimitat, fortificat i amb les seves entrades. Al principi del carrer del Sol, una placa recorda on se situava l'antic accés.

El terrible atac que patí al final del segle XIV per part de grans grups de pagesos posà fi a la vida de tres-centes persones i quedà arrasat gairebé del tot. La seva història s'explica avui al centre d'interpretació de la cultura jueva Maimó Ben Faraig, al carrer de l'Almudaina, i també a les nombroses peces que es conserven al Museu de Mallorca. A més, l'arc entre els carrers de Can Dusai i de Monti-sion recorda que foren dues vies principals del call jueu. On avui hi ha el Seminari Vell i l'església de Monti-sion, hi havia el solar que ocupava la sinagoga de la comunitat.

A més de conservar un patrimoni religiós important, al Centre Històric 1 també trobaràs **patis d'edificis** d'una bellesa atemporal, propietat de la noblesa mallorquina i autèntiques joies de l'arquitectura. En aquests carrers, es concentra una gran part de la seixantena de casals i palauets que foren construïts entre els segles XVI i XIX. En destaquem alguns, com Can Vivot, Ca la Cristiana —seu del Museu de Mallorca—, Can Juny, Ca n'Oleo, Can Bordils i Ca n'Oms, on s'ubiquen dependències municipals, com l'arxiu històric. Tot just uns metres enllà, a la plaça de Cort també has de fer una aturada —encara que no tingui un pati significatiu— per contemplar l'edifici de **l'ajuntament de Palma (9)**. La façana barroca amb elements manieristes i el conegut banc del sinòfós o dels ganduls són dignes de contemplar.

Més enllà de la monumentalitat, barris com el de **la Calatrava (10)** tenen un passat industrial important. A partir del segle XV i durant prop de quatre-cents anys, una gran part dels seus veïns es dedicaven a adobar pells. Ho feien a aquests carrers, les anaven a rentar a la mar i les penjaven a les murades perquè s'eixugassin.

Actualment, el Centre Històric 1 destaca per la seva forta activitat comercial, centrada als carrers del Sindicat i de Sant Miquel. Des del 1951, també és un punt d'atracció un dels mercats tradicionals més prestigiosos de la ciutat: el Mercat de l'Olivar (11).

En aquest redol del cor de Palma sorgiren també algunes de les tradicions més arrelades i que mantenen molts de palmesans. De les celebracions que conserva l'antic Hospital de Sant Antoni de Viana és

viu el costum de beneir els animals el dia de Sant Antoni. Cada dia 17 de gener, les Beneïdes atrauen una multitud de curiosos per presenciar la processó per beneir animals de companyia i de camp.

A l'àrea que en l'actualitat ocupa la plaça de Berenguer de Palou — popularment coneguda com la plaça dels Patins— altre temps hi hagué una plaça de toros. Aquí devora, l'església de Santa Margalida era visitada per multitud de ciutadans el Diumenge del Ram per venerar la imatge de la Santa Faç. Era tanta gent que es creà un petit mercat, el qual derivaria en la Fira del Ram, actualment d'atraccions i de casetes de fira.

4.7

EL PORTITXOL,
EL MOLINAR,
CIUTAT JARDÍ,
CALA ESTÀNCIA

Segurament no hi deu haver cap altra zona de Palma que s'hagi transformat tant, en fesomia i en veïns, com **el Molinar**.

Per a molts ciutadans, també és un dels barris amb més personalitat, molt lligat al passat mariner i que ha sabut conservar testimonis de tots aquests canvis. S'hi arriba després de recórrer el passeig que travessa la badia de cap a cap i que ofereix una panoràmica espectacular de la silueta urbana palmesana.

Quan acaben les roques, la primera zona de bany és **Can Pere Antoni (1)**. Damunt l'arena, a sol post, es reflecteix l'ombra daurada de l'històric edifici de GESA en un curiós joc de llum. No gaire enfora d'aquí, al segle XIX, hi havia una taverna

propietat d'un tal Pere Antoni on s'aturaven els carros que arribaven del llevant de l'illa.

L'origen de la barriada l'hem d'anar a cercar més enllà, davant l'actual **Palau de Congressos (2)**, al passeig que s'obre entre el carrer de Joan Maragall i la primera línia de mar. Ben aviat trobaràs les restes d'uns molins, avui convertits en restaurants. Fa quatre segles que resisteixen observant l'evolució de la ciutat.

Al segle XVII, molt abans de constituir-se en barri, el molinar designava la filera de molins de vent fariners que molien blat sense descans. N'hi ha vint-i-vuit de documentats i, quan deixaren de moldre, foren ocupats com a modestos habitatges.

Al segle XIX, la proximitat a la mar feu que florissin dues activitats sostingudes bàsicament per petites empreses familiars de la zona. D'una banda, començà l'apogeu de la pesca tradicional de costa; de l'altra, hi arribaren adobers per treballar les pells, que exportaven principalment a la Península i al Regne Unit. Els petits obradors arribaren a convertir-se en tallers que ocupaven mig centenar de treballadors.

Cap al final del mateix segle, hi arribà una altra transformació i passà a ser un centre industrial important, principalment de companyies vinculades al sector energètic. Successivament, s'hi inaugurà la primera fàbrica de gas de Mallorca, tres centrals elèctriques i la refinera de petroli la Petrolera. Aquesta darrera ocupà tot un complex format pels molins de refrigeració, fumerals, habitatges per a treballadors i les oficines, instal·lades a **Can Salas**. Aquest edifici està restaurat, es pot visitar i acull la biblioteca municipal de la barriada i un museu dedicat a l'educació ambiental.

La tendència es mantingué durant bona part del segle XX, quan arribaren a instal·lar-se aquí una caldereria, una empresa de fabricació de quitrà i una cartonera. Posteriorment, foren traslladades als poligons.

La industrialització del Molinar propicià canvis entre la població. D'una banda, l'aparició d'un moviment obrer rellevant en defensa dels drets laborals i que es traduiria també en una forta activitat política.

Segurament, una de les seves representants més destacades fou Aurora Picornell, cosidora que va pertànyer al grup que avui en dia coneixem com les Roges del Molinar, afusellades el 1937. Una de les accions que tirà endavant fou l'organització del Dia de la Dona Treballadora, el 1934, precisament en aquest barri. Picornell, coneguda amb el malnom de «la Pasionaria mallorquina», arribà a ser una de les dirigents del Partit Comunista d'Espanya.

La millora de les condicions econòmiques dels veïns del Molinar fomentà l'aparició i l'adhesió a clubs esportius, com el **Club Marítim del Molinar de Llevant (3)** (1917) o el **Club Nàutic Portitxol (4)** (1928), tots dos en actiu. Aquest darrer està ubicat al Portitxol, un port natural format per la desembocadura del torrent d'en Barberà i a prop del qual hi ha una

petita platja d'arena. Des de final del segle XVII i fins dos segles després, en aquesta zona hi hagué algunes extensions de conreu de cereal, llegum i hortalissa.

Quan obriren els dos clubs, la petita burgesia palmesana ja havia aixecat moltes cases d'estiueig pels voltants i els pescadors convivia amb els primers turistes. La millora dels transports, com la inauguració, el 1920, del tramvia que connectava el Molinar amb Palma va permetre que també hi arribassin banyistes a passar el dia o els caps de setmana. A partir del 1950, la població augmentà i es diversificà, amb l'arribada d'immigrants de la Península, atrets en gran part per la necessitat de mà d'obra de la nova indústria turística.

A menys d'un quilòmetre d'aquesta primera línia, trobaràs el que alguns anomenen l'**Horta del Molinar**, una de les darreres zones rurals de la ciutat on subsisteixen algunes explotacions agrícoles i ramaderes. A més, s'hi conserven elements etnològics, com el moli de Son Perera —avui forma part del parc del mateix nom, ubicat al carrer del Golf de Cadis—, l'aljub de la punta d'en Ferretjans o possessions com Son Morlà, Son Benet Verger o l'Hort del Carme Nou.

Una passejada pel **carrer del Vicari Joaquim Fuster(5)** et permetrà conèixer l'arquitectura tradicional de la zona, caracteritzada per cases d'una o dues plantes i façana blanca, sovint amb porxo. El conjunt del barri està recollit al Catàleg de protecció d'edificis i elements d'interès històric, artístic i arquitectònic de Palma. L'obertura de nombrosos locals de restauració ha servit per revitalitzar el barri i atraure-hi cada cop més visitants, tant locals com forans.

A Palma, vorera de mar té un altre dels nuclis importants a **Cala Estància(6)**. Antigament, tota aquesta part era de roca, però el 1964, en una acció destinada a augmentar-ne l'atractiu turístic, les autoritats decidiren transformar-la en platja amb arena de Can Pastilla, una platja de molt a prop.

Els espigons que hi veuràs, els hi construïren per protegir-la dels corrents marins.

4.8

PLATJA DE PALMA

des del Coll d'en Rabassa fins on
comença el terme de Llucmajor

L'àmplia oferta hotelera es complementa amb tota mena de serveis per al visitant, zones comercials i de restauració, i un ampli ventall de propostes d'oci nocturn en què conviuen multitud de nacionalitats.

Però la Platja de Palma també té molt a oferir en termes de cultura i paisatge. Si deixes enrere la primera línia per trespasar per dins l'Arenal, hi descobriràs l'empremta del que fou un petit poble de pescadors i mariners.

4. PALMA BARRI A BARRI

També era la zona on els pagesos anaven amb els carros a cercar alga, que feien servir d'adob per als cultius. Encara que avui costi d'imaginar, al final del segle XIX just hi havia vint-i-un veïns residents.

Si continues travessant la part antiga del barri, acabaràs per trobar una mostra dels immensos pinars que poblaven aquesta zona fa segles, oasis urbans on escapar-se del sol i passejar entre el cant de les aus locals. Hi podràs visitar una de les joies arquitectòniques de la zona: **l'església de La Porciúncula (2)**. Va ser construïda entre el 1964 i el 1968 per l'arquitecte Josep Ferragut, quan el boom turístic ja despuntava a la zona, però encara avui continua sent gairebé invisible des de la carretera principal.

L'original façana del temple, caracteritzada pels nervis de formigó i ferro, amb prou feines permet que et facis una idea del joc de llum i color que amaga l'interior. De fet, també és coneguda com l'església de Cristall, gràcies als 39 vitralls que s'obren als murs i que creen una atmosfera singular, reflex de la natura i del cosmos, una mostra dels principis que caracteritzen l'orde franciscà al qual pertany.

Un altre dels gremis més vinculats a la història de la Platja de Palma és el dels trencadors de marès: els treballadors de les pedreres de marès, una pedra sorrenca que ha estat fonamental en la construcció tradicional d'alguns dels nostres edificis principals i la majoria d'habitatges.

De fet, és un dels llocs de Mallorca amb més pedreres, el testimoni de les quals, com a curioses architectures de pedra natural, encara es pot veure al barri, ja sigui davant la mar o amagades en alguns barrancs de l'interior.

Entre els valors paisatgístics d'aquesta zona destaca, precisament, el **Carnatge (3)**, que antigament serví com a pedrera de marès per construir la Catedral. Avui és un gran espai natural, declarat Àrea Natural d'Especial Interès, on habiten molts endemismes balears i on pots trobar, fins i tot, restes del Quaternari. Recórrer aquest paratge és còmode i senzill gràcies a un llarg passeig de pedra amb accés per a vianants i ciclistes. Al llarg del recorregut, també s'observen les restes d'alguns túnels i trinxeres, cales de fàcil accés per al bany, i, a l'horitzó, l'illot de la Galera, on trobaren un jaciment arqueològic de l'època fenícia.

La vida d'aquests trencadors i trencadores —també hi havia dones a l'ofici— no fou gens senzilla: treballaren a mà fins pràcticament els anys cinquanta i, durant el segle XIX, vivien en unes senzilles barraques de pedra on s'instal·laven durant les temporades en què extreien la pedra. Alguns d'aquests habitatges han estat recuperats i els podràs veure entre els pinars de la zona. De mica en mica, construïren les seves pròpies cases i feren créixer nuclis com les Cadenes, l'Arenal o el Pil·lari.

4. PALMA BARRI A BARRI

El 1916 un nou invent arribaria al barri per facilitar el transport a les pedreres i la vida en general dels veïns: la línia de tren de Palma a Lluçmajor. Tot i que deixà de circular mig segle després, encara se'n conserven algunes restes: si agafes el carrer de la Fita, seguiràs pràcticament el mateix traçat que tenia la línia i arribaràs al pont dels Jueus, d'uns quinze metres d'alçada.

Aquest pont que avui separa els termes municipals de Palma i Lluçmajor era el viaducte que construïren perquè el tren salvàs el torrent del mateix nom.

Sortint de Ciutat i devora la depuradora de l'Arenal de Lluçmajor, veuràs l'imponent **pont de les Set Boques (4)**, una joia del patrimoni ferroviari mallorquí, de 65 metres d'alçada.

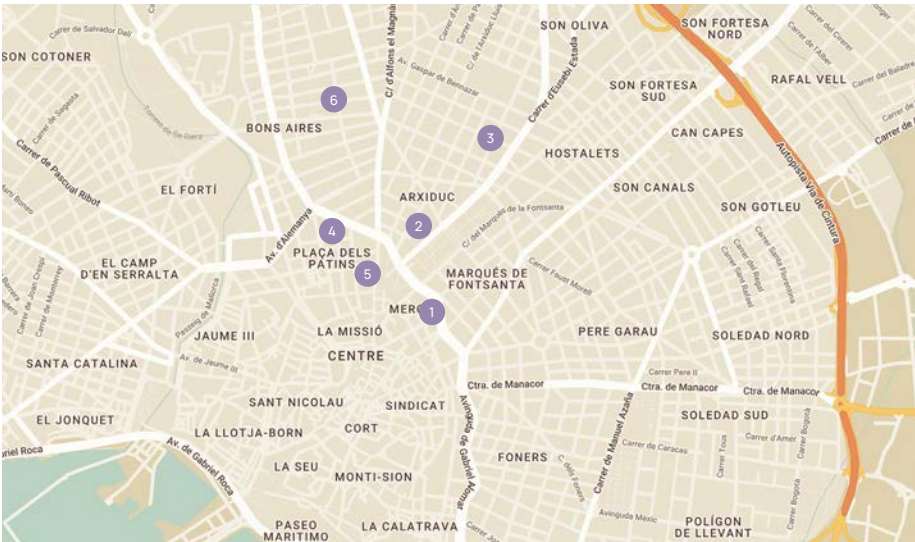
El **Coll d'en Rabassa (5)** conserva, al carrer de Son Rossinyol, una de les poques estacions de la línia que continua dempeus, ara com a seu de la biblioteca municipal. Un altre dels llocs d'aquest barri principalment residencial que mereix una visita és el **parc de la Torre d'en Pau (6)**, en un solar que era una bateria de costa. És una interessant mostra d'arquitectura militar amb tot un laberint de túnels, parapets i patis flanquejat pel gran fossat.

4.9

EIXAMPLE

des del parc de les Estacions fins al carrer
de Pompeu Fabra, incloent-hi barris com el
de la plaça de Toros, Arxiduc...

Fins fa poc més de cent anys, Palma visqué envoltada de murades. El seu recorregut i mida anà variant i ampliant-se des de l'època romana fins al segle XVII.

El conjunt de carrers que avui coneixem com les avingudes permet recórrer el que en fou el traçat, sempre tancant el centre de la ciutat.

Al final del segle XIX, s'alçaren moltes veus crítiques que reclamaven l'enderrocament d'aquestes murades, principalment per motius higienistes i per permetre el creixement de la ciutat. Quan arribà l'autorització oficial, hi varen haver tres dies de celebració ciutadana multitudinària.

La Nova Palma, com l'anomenaren a partir d'aleshores, sorgí fruit d'aquesta ampliació, continguda al Pla Calvet de l'any 1901.

La ciutat creixia de manera radial i s'estenia cap a les carreteres d'Inca, Manacor i Sóller. S'acabava —deien— la ciutat antiga i naixia la ciutat moderna. Tot i això, malgrat l'eufòria inicial, en realitat fou un procés lent, ja que mig segle després encara n'asfaltaven els darrers carrers i n'acabaven la xarxa de clavegueram.

L'Exemple tingué i continua tenint una gran importància i influència en la vida dels palmesans, però sovint queda al marge de les rutes dels visitants. El teu recorregut pot començar justament a prop de l'antic camí cap a Sóller.

Davant el parc de les Estacions (1) —punt de trobada de famílies els capvespres d'hivern i estiu— s'aixeca l'estació del tren de Sóller: un modest edifici modernista des d'on surt el centenari ferrocarril, inaugurat el 1912.

Els vagons de fusta i el fet que continuï fent servir maquinària de principi del segle XX el converteixen en una joia de l'enginyeria, a més de ser un atractiu turístic important. Els paisatges que recorre per la Tramuntana fins a la vall de Sóller (coneguda com la vall dels Tarongers) són alguns dels més espectaculars de l'illa.

El barri on ets ara, l'Arxiduc, fou un dels primers que quedà connectat al centre històric després de l'enderrocament de les murades. Sota la superfície del parc de les Estacions, hi ha l'estació Intermodal, punt de partida de les rutes amb tren cap a Inca i Manacor, i també del metro, que arriba fins al campus universitari (UIB). La baixada és presidida per un sostre enorme de gelosia, obra de Joan Miquel Seguí, que el 2018 fou guardonat als Premis Ceràmica d'Arquitectura i Interiorisme per la seva brillant recuperació d'aquest element de tradició mediterrània.

Un altre dels punts destacats de la zona —i mostra que als palmesans ens agrada rebatejar llocs— és la **plaça del Cardenal Reig (2)** (per nosaltres, la plaça de l'Obelisc). La columna que s'aixeca enmig de la rotonda homenatja, com el nom de la barriada, l'arxiduc Lluís Salvador.

Però l'arquitecte que destacà a l'eixample fou Gaspar Bennàssar. Un dels seus edificis més celebrats dona nom a tot un barri: el de la **plaça de Toros (3)**. Els gairebé 45 metres de diàmetre del també anomenat Coliseu Balear ofereixen més d'11.600 seients, que permeten acollir esdeveniments esportius i espectacles multitudinaris. A l'arena d'aquesta plaça, hi han actuat Joe Cocker, Scorpions, Sting, Abba o Mike Oldfield, entre molts altres músics de renom, però també s'hi ha disputat la Copa Davis de tennis.

La seva fantàstica arquitectura, d'estil historicista i amb elements barrocs, ja sorprèn des de l'entrada imponent. Quatre torres estructuren aquest enorme anell, solcades per unes increïbles galeries porticades. L'any que la construïren, el 1929, la població de la zona ja era tan nombrosa que motivà la creació d'una línia de tramvia que l'enllaçava amb el nucli antic fins al carrer de Sant Miquel.

Entre la plaça de Toros i el barri de Bons Aires —sorgit sobre una antiga possessió del mateix nom—, encara pots observar alguns dels primers xalets construïts amb l'eixample.

Pel **carrer de Blanquerna (4)**, avui una de les vies més reconegudes, discorria la font de la Vila, que en el passat proveïa d'aigua tota la ciutat. Molt a prop, dues de les finques que inauguraren l'actual carrer 31 de Desembre foren també els primers habitatges de l'eixample: **Can Segura (5) i Villa Juana**.

Un altre edifici de Bennàssar és l'emblema de la zona: l'**Escorxador (6)**, l'antic escorxador municipal, dissenyat i construït el 1905 en un solar de fora vila enorme.

4. PALMA BARRIA BARRI

Encara influït pels corrents modernistes, l'arquitecte volgué potenciar que fos funcional i hi dissenyà un conjunt de pavellons específics per a cada una de les feines pròpies de l'espai. Tot i que volgué fugir d'elements que fossin exclusivament decoratius, la combinació de ferro, vidre i maons, i l'exquisidesa de formes li valgueren el primer premi a l'Exposició Nacional de Belles Arts de 1906.

A final dels anys noranta, una restauració hi obrí terrasses interiors i convertí l'escorxador en un centre que acull consultes mèdiques, oferta cultural i activitats del casal del barri.

De camí cap a la part baixa de Bons Aires, al carrer del General Riera, sobresurt un altre edifici obra de Bennàssar: la residència de gent gran de les Germanetes dels Pobres. La façana del darrere mira cap al camí de Jesús, que en altre temps fou el passeig de les Quatre Campanes. Aquesta era una de les zones més concorregudes per la qual, encara a l'època en què les murades la separaven del centre, es passejava la gent pudent de Palma per lluir els carruatges i els vestits. Era el passeig per fer-se veure i ho va continuar sent fins que la construcció del nou cementiri municipal atorgà d'un caràcter massa sinistre al recorregut.

4.10

PERE GARAU

a partir del carrer de Nuredduna

El barri més poblat de Palma
també és **un dels més joves** de
la ciutat.

Tot i que hi està documentada la presència d'algunes cases i tavernes des de final del segle XVIII, Pere Garau —batejat en honor al famós enginyer mallorquí— va néixer amb el Pla Calvet del 1901, després de l'enderrocament de les murades. En traçaren els primers carrers entre 1910 i 1920, ja que fins aleshores la zona estava ocupada bàsicament per terra de cultiu, on destacaven la possessió de Son Coc i la destil·leria La Paloma.

Una de les millors mostres de l'origen humil de la barriada la pots observar al conjunt conegut com **les Cent Cases (1)**, incloses al catàleg de patrimoni de la ciutat. Les façanes són fàcilment recognoscibles a la cruïlla entre els

carrers de l'Arquebisbe Aspàreg, d'Adrià Ferran i de Bartomeu Torres. Són un centenar d'habitatges de tipologia popular, de dues plantes, un pati interior i una cisterna comuna que s'han conservat pràcticament sense alteracions i que constitueixen un exemple únic de com era Palma abans dels grans blocs de pisos. El projecte fou una iniciativa de la cooperativa La Redención del Hogar, que des de mitjan dècada dels anys vint del segle XX, va aixecar 102 cases per allotjar la classe obrera de la ciutat.

Si camines per alguns carrers més cap al centre de la ciutat, toparàs amb l'emblemàtica **plaça de les Columnes (2)**, el nom real de la qual és plaça de Francesc Garcia i Orell. Té forma de pèrgola circular gegantina de pedra, sostinguda per les columnes amb què els palmesans han batejat aquest racó. Fou construïda gairebé al mateix temps que el barri.

A les voreres, plenes de comerços i bars històrics, destaca l'Hostal Nou Balears, un majestuós edifici racionalista, amb un cert deix modernista, que ha recuperat la que fou una de les primeres fondes de Palma.

A més dels característics balcons hivernacle o l'espectacular escala central, si entres a l'edifici podràs contemplar una part dels trespols

hidràulics originals, que recorden que, abans de ser allotjament, la planta baixa va albergar la fàbrica de rajoles hidràuliques Can Boira.

Però la plaça cèlebre del barri és, precisament, la plaça on se situa el **mercat de Pere Garau (3)**, batejada amb el mateix nom. Els experts asseguren que és el mercat local per excel·lència, a més de l'únic de Palma on encara es venen animals vius. Als seus gairebé mil metres quadrats, s'arrenglen les parades de productes frescos, de temporada i especialitzats. A més, els dimarts, dijous i dissabtes l'oferta comercial s'amplia amb un mercat exterior, on pots trobar roba, plantes, verdura i fruita ofertes directament pels pagesos de l'illa. Des que fou inaugurat, el 1943, és el cor de la barriada, el punt de trobada dels veïns i un lloc únic per tastar algunes de les exquisideses de les cultures que conviuen al barri.

Aquesta és, sens dubte, una de les senyes d'identitat de **Pere Garau**: el fort caràcter multicultural. Actualment, es calcula que un quaranta per cent dels residents són d'origen estranger.

Després d'una primera onada de mallorquins que hi arribaren des dels pobles els anys quaranta i cinquanta del segle XX, n'hi arribà una altra d'immigrants peninsulars, que cercaven feina a la florent indústria turística, ja als anys setanta. La tercera onada, molt més recent, ha dut fins al barri ciutadans d'Àfrica, Llatinoamèrica i Àsia, els seus costums i tradicions.

Aquesta multiculturalitat es tradueix en una àmplia oferta de restaurants que serveixen els millors plats de la gastronomia xinesa, marroquina, colombiana o equatoriana, entre d'altres. Però aquest gresol de cultures no només arriba al paladar. Una de les curiositats de Pere Garau és que és un dels pocs barris amb esglésies catòliques, temples sikhs, evangèlics o mesquites. A més, des del 2016 l'Associació de Xinesos de les Illes Balears celebra aquí l'Any Nou xinès per donar a conèixer la cultura del seu

país i reivindicar la diversitat social de Palma. Cada dia primer de febrer, la plaça del mercat acull concerts de música tradicional, mostres d'artesanía, activitats infantils o la desfilada del drac xinès —batejat com el Gran Drac Pep—, una de les actuacions més vistoses de la celebració.

Si t'interessa el patrimoni religiós, a la frontera entre Pere Garau i Arxiduc, concretament al carrer de Miquel Marquès, pots visitar la sorprenent **parròquia de Sant Alonso Rodríguez (4)**, dissenyada per l'arquitecte Josep Ferragut i construïda el 1962. Entre els seus elements més originals destaquen la construcció cilíndrica que acull el baptisteri, els acabats amb rajoles ceràmiques, una paret lateral articulada com un acordió, la façana amb cinc vidrieres verticals o un interior amb un altar gairebé minimalista.

5

QUE

COSES POTS FER

ESPORT

5. COSES QUE POTSER

Palma és una ciutat perfecta per fer esport a l'aire lliure. Tenim tot el que necessites: mar, muntanya i una amplíssima oferta d'instal·lacions i rutes on pots practicar la teva disciplina preferida. A més, el suau clima de la ciutat farà que posar-te en forma sigui una experiència encara més agradable.

AQUÀTICS

Si el teu fort són els esports nàutics, tens sort. Tenim una badia privilegiada, amb les condicions ideals tant de vent com de temperatura per practicar-hi surf de vela, vela, surf d'estel o solcar les nostres aigües cristal·lines a bord d'una planxa de rem, un caiac o, simplement, nedant. Els 36 quilòmetres de costa es reparteixen entre cinc platges i vuit zones de bany més per submergir-te a la Mediterrània. A més, a la ciutat hi ha diversos clubs nàutics i ports esportius que posen a la teva disposició tots els serveis. En l'àmbit professional, Palma pot presumir de ser la seu de regates com la Copa del Rei de Vela o el Trofeu Princesa Sofia.

GOLF

Per als qui prefereixen el joc per forats, Palma és també una destinació extraordinària. Hi ha cinc camps de golf a pocs quilòmetres del nucli històric. A més, la seva proximitat a zones d'hotels et permetran perfeccionar el *swing* amb total comoditat.

BICICLETA

A l'hivern, Palma és sinònim de destinació de referència per a ciclistes. El bon temps i la varietat de paisatges i recorreguts fa que durant aquests mesos sigui habitual veure molts equips professionals entrenant-se. La Platja de Palma Challenge Ciclista Mallorca, a final de gener, és la primera cita d'un ampli calendari de proves que es fan

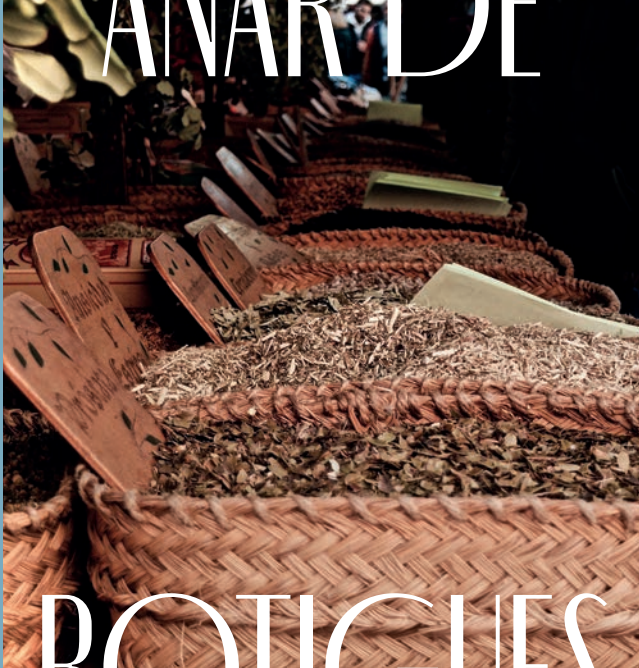
a la ciutat. Però no et deixis intimidar: sempre tindrem lloc per als aficionats! A més de la xarxa del servei BiciPalma —amb 90 quilòmetres de carril bici—, amb el qual pots descobrir els diferents barris, la ruta del passeig Marítim t'ofereix un recorregut pla seguint sempre la costa.

RUNNING

Precisament el passeig Marítim és un altre dels escenaris favorits per sortir a córrer i fer marxa nòrdica. La brisa marina farà la cursa molt més agradable. Prefereixes la muntanya i sumar un plus de dificultat a l'etapa? El bosc de Bellver t'espera. El pulmó verd de Palma t'ofereix una gran varietat de camins rurals per sumar quilòmetres. Els amants del senderisme i de les curses de muntanya teniu aquí un dels vostres futurs racons preferits.

ANAR DE BOTIGUES

A que recordes perfectament a quina ciutat i com vas arribar a la botiga on et vares comprar aquelles sabates increïbles que tothom t'elogia? Com si fos la magdalena de Proust, només posant-te aquestes sabates revius l'experiència del viatge que t'hi va dur. Una de les millors maneres d'allargar aquells dies a la memòria és endur-te'n un record.

A Palma, el més difícil serà decidir quin.

EL REGAL PERFECTE

Amb la gran oferta comercial de la ciutat serà impossible que no trobis el regal —o autoregal— perfecte, aquest poderàs record que et farà tornar sobre els nostres carrers just de veure'l. Tens botigues d'artesanania, decoració, roba, complements i d'art. Però has de saber que hi ha dues propostes irresistibles: els comerços emblemàtics i la nostra «milla d'or».

COMERÇOS EMBLEMÀTICS

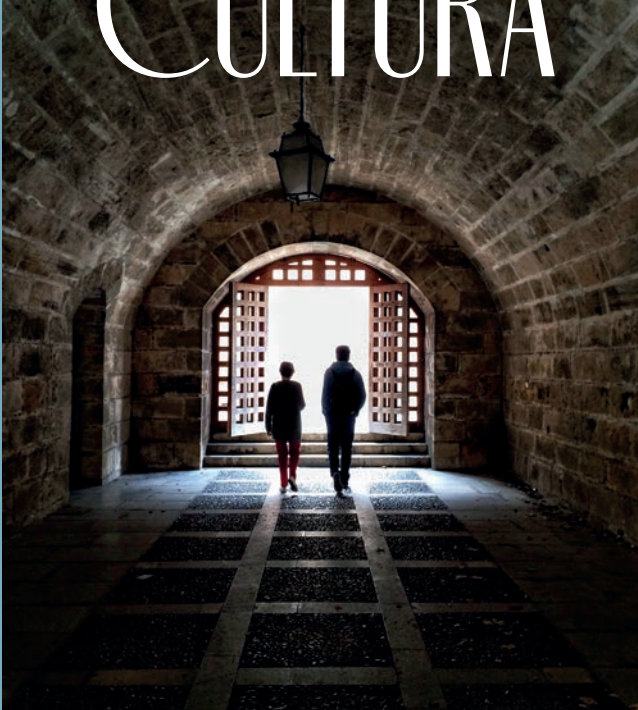
Quins són els comerços emblemàtics? Són noranta establiments històrics de Palma que parlen de la nostra memòria, de la nostra gent i dels nostres barris. Fa que són aquí molt més temps del que et puguis imaginar, i n'hi ha que estan instal·lats en edificis que són autèntiques joies arquitectòniques. El seu mapa abasta pràcticament tota la ciutat, i fins i tot tenim rutes guiades perquè no et perdís cap dels seus meravellosos aparadors. Et durem a botigues d'objectes de vimet, pastisseries, botigues de teles, de queviures o llibreries que són autèntics viatges en el temps.

LA MILLA D'OR

La nostra «milla d'or» evidencia moda i distinció. El triangle que formen el Born i els carrers de Sant Feliu i de Jaume III —amb la seva fantàstica avinguda porxada— és l'epicentre de les grans firmes internacionals, on les joieries més exclusives comparteixen espai amb les darreres tendències en roba. No et col·lapsis: si necessites seure i recuperar forces, les terrasses i cafeteries de la zona t'agombolaran davall l'ombra dels plataners.

CULTURA

5. COSES QUE POTSHER

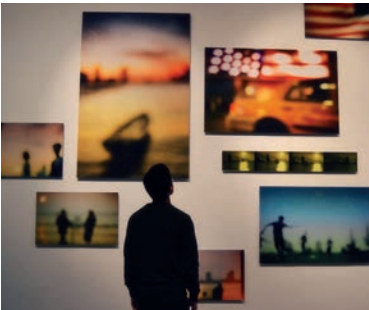
No és casualitat que dos monuments històrics —el castell de Bellver i la Seu— siguin una part fonamental del perfil urbà de la nostra ciutat. Palma és sinònim de cultura. Tenim un dels nuclis històrics més grans i més ben conservats de tot Europa, una riquesa patrimonial reflex del nostre passat important, però també del nostre present.

PATIS I ESGLÉSIES

Tresca, deixa't endur per la màgia de carrers amb segles d'història. Guaita al més de mig centenar de patis que són gairebé un aparador a la Palma més senyorial. Entra en alguna de les esglésies del centre, l'origen de les quals es remunta a l'edat mitjana.

ART CONTEMPORANI

Però no et pensis que la Palma cultural s'escriu només en passat. Molts dels grans noms de l'art contemporani han exposat a les galeries i museus que trobaràs a la part alta i baixa de la ciutat. Si vols experimentar la síndrome de Stendhal i sentir-te fascinat, prova de descobrir l'obra d'alguns dels nostres artistes locals més emergents i de bussejar en les darreres avantguardes de l'art visual, la instal·lació o la *performance*. Si parlem de noms propis, has de saber que a Cala Major pots viure una experiència gairebé immersiva en l'univers de Joan Miró. Meravella't amb els esbossos i els grafitis que acabaren convertint-se en algunes de les seves obres més conegudes. Inspira't en el caos creatiu que caracteritzava el seu dia a dia al taller Sert.

Monuments i edificis catalogats permeten reconstruir l'evolució de la ciutat des d'època romana fins al segle XX, però també recuperar el llegat islàmic o conèixer el call jueu del Call Major gràcies al seu centre d'interpretació.

5 COSES QUE POT'S FER

MÚSICA

Per acabar-ho d'arrodonir, revisa l'agenda d'esdeveniments culturals de Palma abans de venir. Tenim la sort de ser escenari de grans òperes i de macroconcerts de bandes internacionals. Entra al web de <visitpalma.com> per a més informació.

EN FAMÍLIA

5. COSES QUE POTSER

Per als infants, una visita a Palma es pot convertir en tota una aventura. Podeu començar pel parc de la Mar, el bosc de Bellver o els jardins de la Quarantena.

Gronxadors enmig d'oasis urbans entapissats de vegetació. Racons secrets per perfeccionar el joc d'amagar i els tobogans de petits turons.

Els més valents es podran posar a prova al parc d'aventures de la Platja de Palma, travessar les passarel·les penjants o llançar-se en tirolina entre els pins. No gaire enfora, podran endinsar-se en les profunditats del món marí en un immens aquari, que disposa del tanc de taurons més profund d'Europa.

UNA GIMCANA AMB HISTÒRIA

Si anau al centre històric, la ciutat es pot convertir en una gran gimcana. Intentau trobar els dracs repartits pel Seminari Vell o la façana de l'ajuntament, on també haureu de localitzar un caragolí. Investigau per què de la plaça de Joan Carles I en diem plaça de les Tortugues. Descobriu la llegenda que explica aquesta mena d'enorme cocodril del Museu d'Art Sacre de Mallorca, que nosaltres coneixem com el Drac de na Coca. A la Fundació Miró Mallorca, també podreu participar en visites guiades i aprofitar una interessant oferta d'activitats pensades per als infants.

MARINER DURANT UN DIA

Com a bona ciutat oberta a la mar, els més petits també hi podran experimentar les peripècies d'un dia en la vida d'un mariner. Embarcau-vos en un vaixell de pesca per sortir a la badia i viure en primera persona una jornada entre canyes i esca.

A LA NIT

5. COSES QUE POTSER

El bon clima de Palma durant tot l'any convida a gaudir de les nits més enllà del sopar. Tens sort, perquè tenim una gran varietat de locals d'oci nocturn, la majoria dels quals es concentren al centre de la ciutat i als voltants. És a dir, a una distància tan curta que podràs anar a peu d'un a l'altre.

MÚSICA PER A TOT HOM

No ho dubtis, entra a algun dels moltíssims bars i pubs que ofereixen concerts de música en directe i d'estils molt diversos, des del jazz a l'indie. Si ets dels qui prefereixen posar-se davant del micro, no et preocupis: tenim prou karaokes perquè la teva visita es pugui convertir gairebé en una gira.

FEM UNS BEURES

Potser et vindrà de gust començar la nit amb un còctel. Si és així, pega un bot al passeig de Mallorca o a la zona del Centre Històric 2, on trobaràs alguns dels millors bàrmans de la ciutat. Per a les copes de després, pots arribar a peu fins a Santa Catalina, el Soho palmèsà. Al carrer Sant Magi sentiràs una de les zones més plenes de vida.

PER A L'HORA BRUIXA...

Aquí tothom gaudeix prenent una copa a la terrassa d'un edifici modernista amb vistes a la badia o de ballar en un antic aljub.

Si estàs disposat a donar-ho tot a la pista de ball, tindràs la millor banda sonora a les discoteques del passeig Marítim o del Jonquet.

GASTRONOMIA

5. COSES QUE POTSER

A Palma, et recordarem que el plaer entra pels sentits i que el gust és potser un dels més importants. No et torbaràs a descobrir que sabem cuinar menjars succulents amb què despertaràs el paladar.

CUINA D'AVANTGUARDA

Els paladars més exquisits i desitjosos de tastar les últimes avantguardes en gastronomia trobaran també el seu lloc amb xefs prestigiosos —alguns dels quals amb Estrella Michelin—, que tenen els restaurants precisament al Centre Històric 2.

AMB EL GUST D'AQUÍ

No gaire enfora podràs trobar locals més informals per compartir espipellades i conversa amb el públic local. I, si vols viure una experiència encara més autèntica, t'animam que vagis als tres grans mercats de la ciutat: el de Santa Catalina, el de l'Olivar i el de Pere Garau. Tots ofereixen un gran assortiment de producte local i quilòmetre zero, sense renunciar a la fusió o a les cuines de tot el món. Això sí, el que tens garantit és que el producte fresc passarà a la cuina directament davant dels teus ulls.

AMB L'OLOR DE LA MAR

Si cerques una taula a prop de la mar, la trobaràs al Portitxol, al Molinar i a Ciutat Jardí, on podràs tastar especialitats culinàries de marisc i arròs a primera línia.

5. COSES QUE POTSER

Si paraules com tombet, frit o trempó no et sonen res, necessites una classe magistral de cuina mallorquina. A Gènova, diversos restaurants et garantiran una immersió en el nostre receptari més tradicional.

6 INFO PRAC- TICA

Oficines de turisme

OIT Parc de ses Estacions

Parc de les Estacions, 07002 Palma
+34 902 102 365

OIT Platja de Palma

Plaça de les Meravelles, 07610 Palma
+34 902 102 365

OIT Parc de la Mar,

Parc de la Mar s/n, 07012 Palma

Oficina d'Informació Turística de Mallorca

Plaça de la Reina, 2
+34 971 173 990

Oficina d'Informació a l'Aeroport

+34 971 789 556

Transports

Autobús (Empresa Municipal de Transportes- EMT)
+34 971 214 444

Tren (Serveis Ferroviaris de Mallorca - SFM)
+34 871 900 000

Ràdio Taxi
+34 971 755 440

Taxis Palma Radio
+34 971 401 414

Taxis per a persones amb mobilitat reduïda
+34 971 703 529

TIB (Transports de les Illes Balears)
+34 971 177 777

Telèfons d'interès

Bombers de Palma - 080
Emergència General / Protecció Civil - 112
Emergències sanitàries (IB-Salut) - 061
Guàrdia Civil - 062
Policia Municipal - 092
Policia Nacional - 091
Ajuntament de Palma - +34 971 225 900
Visat - 900 150 000
Hospital Son Espases - +34 871 205 000
Farmàcies de guàrdia - 010
Informació telefònica - 11818 - 11824
Telefonades de cobrament a destinació - 1005

visitpalma.com